

**UCHWAŁA NR XLII/309/14
RADY GMINY KARCZMISKA**

z dnia 29 października 2014 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Karczmiska
na lata 2014 - 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) - Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Karczmiska na lata 2014 - 2020 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jacek Bojarski

Załącznik do Uchwały Nr XLII/309/14
Rady Gminy Karczmiska
z dnia 29 października 2014 r.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY KARCZMISKA
NA LATA 2014-2020

Przygotował:
Zespół ds. aktualizacji, wdrażania, monitoringu
i ewaluacji Gminnej Strategii Rozwiązywania
Problemów Społecznych

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Cel i proces tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	4
1.1. Podstawy prawne.....	4
1.2. Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi.....	4
1.3. Korelacja strategii z innymi dokumentami programowymi.....	5
1.4. Proces tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	9
II. Charakterystyka gminy	10
2.1. Podstawowe informacje o Gminie Karczmiska.....	10
2.2. Demografia.....	11
III. Diagnoza sytuacji społecznej.....	13
IV. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja.....	21
4.1. System opieki zdrowotnej.....	21
4.2. Edukacja i opieka nad dzieckiem.....	23
4.3. Problemy społeczne.....	29
V. Analiza problemów społecznych.....	32
5.1. Problemy i ich przyczyny w obszarze pomocy społecznej.....	32
5.2. Problemy i ich przyczyny w obszarze zdrowia.....	33
5.3. Problemy i ich przyczyny w obszarze Kultury.....	34
5.4. Problemy i ich przyczyny w obszarze bezpieczeństwa.....	35
5.5. Hierarchizacja problemów społecznych.....	35
VI. Kapitał społeczny gminy.....	36
6.1. Inwentaryzacja zasobów gminy.....	36
6.2. Analiza SWOT sfery społecznej.....	37
VII. Kierunki rozwoju społecznego.....	40
7.1. Wizja rozwoju społecznego.....	40
7.2. Cele główne, cele szczegółowe oraz kierunki działań.....	40
VIII. System aktualizacji strategii i zarządzanie jej realizacją.....	45
8.1. System aktualizacji strategii	45
8.2. Zarządzanie realizacją strategii	45

Wstęp

Obecnie stale wzrasta zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej, co spowodowane jest zwiększającym się ich ciężarem gatunkowym i stopniem trudności generowanym takimi czynnikami, jak redukcja zatrudnienia, deficyt nowych miejsc pracy, wzrost kosztów związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją osób niepełnosprawnych. W celu ich realizacji powstały, bądź zostały znowelizowane akty prawne, a wśród nich art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182) zobowiązujący samorząd gminy do opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W myśl nowej strategii zinstytucjonalizowana pomoc społeczna oferuje pomoc finansową i materialną jako instrument początkujący proces, umożliwiający osobom i rodzinom przezwyciężanie ich trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać we własnym zakresie. Działania te opierają się na zasadach programowania, subsydiarności, koncentracji, elastyczności i otwartości. Istotą nowego modelu działania pomocy społecznej, kreującej politykę społeczną – a w jej obszarze strategię rozwiązywania problemów społecznych – jest jej uspołecznienie zarówno w procesie planowania, jak też realizacji.

Dobrem nadrzędnym strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek – jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej jako całości; w praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji.

Państwo Członkowskie Unii Europejskiej ma obowiązek prowadzenia w ramach Unii wspólnych działań wspierających, uzupełniających i koordynujących w szeroko pojętej dziedzinie ochrony ludności i rozwoju kapitału ludzkiego. Opracowanie strategii jest warunkiem pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów dotyczących sfery społecznej zarówno z budżetu państwa, jak też funduszy Unii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Karczmiska powstała z mocy art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), który nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

I. CEL I PROCES TWORZENIA GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1.1 Podstawy prawne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Karczmiska tworzona jest z mocy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz. 182), która w art. 17 ust. 1 pkt 1 nakłada na gminy obowiązek „opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Dokument nakłada obowiązek tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych przez ośrodki pomocy społecznej. Art. 17, ust. 1, pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej określa zakres konstruowanej strategii, w której priorytetowe działania wiążą się ściśle z opracowaniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

1.2 Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stanin jest zgodna z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki. Działania zawarte w Strategii oparte są na postanowieniach innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 29 maja 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.);
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. nr 43 poz. 225 ze zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.);
- Ustawy dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 ze zm.);

- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. nr 127 poz. 721 ze zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 ze zm.);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r.nr 180, poz. 1493 ze zm.);
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r.poz.135 ze zm.) .

1.3. Korelacja strategii z innymi dokumentami programowymi

Strategia Lizbońska

Głównym celem dokumentu, przyjętym przez wszystkie kraje członkowskie Unii Europejskiej, jest stworzenie do roku 2010, na terytorium Europy, najbardziej dynamicznej i konkurencyjnej gospodarki na świecie, która będzie zdolna do systematycznego wzrostu gospodarczego, a w warunkach spójności społecznej będzie zapewniała większą liczbę miejsc pracy. Z punktu widzenia tematyki społecznej, najistotniejszym jest postulat spójności społecznej, czyli kształtowania nowego, aktywnego państwa socjalnego.

W ramach założonych celów znajdują się następujące działania o charakterze społecznym:

1. Stworzenie sprzyjających warunków, umożliwiających powstanie i rozwój firm innowacyjnych, stymulowanie przedsiębiorczości;
2. Rozwój aktywnej polityki zatrudnienia;
3. Inwestowanie w zasoby ludzkie;
4. Zabezpieczenie społeczne i promowanie integracji społecznej;
5. Poprawa jakości zatrudnienia.

Strategia Europa 2020

Celem strategii „Europa 2020” jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który będzie: inteligentny – dzięki bardziej efektywnym inwestycjom w edukację, badania naukowe i innowacje; zrównoważony – dzięki zdecydowanemu przesunięciu w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i konkurencyjnego przemysłu oraz sprzyjający włączeniu społecznemu, ze szczególnym naciskiem na tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczanie ubóstwa.

Strategia koncentruje się na pięciu dalekosiężnych celach w dziedzinie zatrudnienia, badań naukowych, edukacji, ograniczenia ubóstwa oraz w zakresie klimatu i energii.

Jednym z czterech podstawowych priorytetów Unii Europejskiej do 2020 roku jest Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu. Głównym celem Unii na lata 2014-2020 w zakresie ubóstwa i wykluczenia społecznego będzie natomiast zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln.

Narodowa Strategia Spójności (NSS)

Narodowa Strategia Spójności (nazwa urzędowa: Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, NSRO) to dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–2013. Celem strategicznym NSS jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Cel strategiczny osiągnąy będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych.

Celami horyzontalnymi Narodowej Strategii Spójności są:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,
4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług,
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,
6. Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Wizja Rozwoju Polityki Społecznej w Województwie Lubelskim

„Budując nowoczesny region lubelski zaktywizujemy społeczności lokalne, ograniczymy ubóstwo. Efektywnie wspierając rodzinę, seniorów, osoby niepełnosprawne i bezrobotne będziemy tworzyć możliwości uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym wszystkim mieszkańcom lubelszczyzny”.

Celami głównymi są:

- Wzrost zatrudnienia i ograniczenie poziomu ubóstwa w województwie lubelskim do 2020 roku.
- Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, włączenie społeczne oraz wzrost aktywności i udziału w życiu społecznym osób starszych.
- Budowa spójnego systemu pomocy efektywnie wspierającego rodzinę w woj. lubelskim.

- Włączenie niepełnosprawnych mieszkańców województwa lubelskiego w życie społeczne.

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2008-2015

„ Misją Powiatu Opolskiego jest stworzenie środowiska zdrowego i przyjaznego dla swoich mieszkańców oraz polepszenie jakości życia przez tworzenie lepszego klimatu dla rozwoju gospodarczego, efektywne wykorzystywanie zasobów lokalnych, stymulowanie przedsiębiorczości oraz podnoszenie atrakcyjności regionu”.

Z powyższej misji wynikają programy społeczne :

- pomoc osobom niepełnosprawnym;
- wspieranie ruchów społecznych (stowarzyszeń, organizacji pozarządowych);
- stałe monitorowanie problemów społecznych oraz podejmowanie działań organizacyjnych;
- pomoc rodzinie w wychowywaniu dziecka, opieka nad dziećmi pozbawionymi rodziców naturalnych z wykorzystaniem prorodzinnych form opieki ;
- profilaktyka uzależnień , pomoc osobom uzależnionym;
- pomoc osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie;
- podniesienie jakości usług oferowanych przez wszystkie podmioty pomocy społecznej z terenu powiatu.

O prezentowanym kształcie strategii zdecydowała różnorodność problemów społecznych występujących w gminie, a także konieczność wzięcia pod uwagę innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości.

Strategia Rozwoju Gminy Karczmiska na lata 2008-2015

W Strategii Rozwoju Gminy Karczmiska na lata 2008-2015 zostały ujęte między innymi cele strategiczne:

- Poprawa funkcjonowania obiektów infrastruktury społecznej ,
- Wzrost świadomości , organizacji i wykształcenia rolników,
- Rozwój agroturystyki oraz wzrost świadomości mieszkańców Gminy w zakresie korzyści ekonomicznych i społecznych płynących z agroturystyki,
- Rozwój i wykorzystanie potencjału turystyczno – rekreacyjnego gminy oraz zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę.

1.4. Proces tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Proces tworzenia strategii odbywał się przy współpracy ze Stowarzyszeniem Równych Szans „Bona Fides”. W tym celu odbyło się sześć warsztatów strategicznych, w trakcie których uczestnicy brali czynny udział w analizie zgromadzonych materiałów i etapach budowania strategii.

Do prac nad wypracowaniem Strategii zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji społecznych z terenu gminy, tworząc Zespół Roboczy ds. Opracowania i Realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Karczmiska.

Skład zespołu:

1. Jacek Bojarski – Przewodniczący Rady Gminy,
2. Iwona Zimnoch – Koło Kobiet Aktywnych, Ochotnicza Straż Pożarna w Wolicy,
3. Renata Mazurkiewicz – Koło Kobiet Aktywnych Wolica,
4. Mariola Adamczyk – Urząd Gminy w Karczmiskach,
5. Barbara Rudnicka – Klub Senira,
6. Marek Mokijewski – Klub Seniora,
7. Sylwia Szejka – Ośrodek Pomocy Społecznej,
8. Maria Dyrła – Ośrodek Pomocy Społecznej,
9. Renata Czarnota – Ośrodek Pomocy Społecznej,
10. Sławomir Goliszek – Urząd Gminy Karczmiska, Towarzystwo Rozwoju Ziemi Karczmiskiej,
11. Ewa Nowaczek – Gminna Biblioteka Publiczna,
12. Ewa Kaziród – Bień – Gminny Ośrodek Kultury,
13. Beata Perszko – Zespół Szkół w Karczmiskach
14. Violetta Nowak – Konsultant Regionalny Projektu Akademia Kobiet Aktywnych

Wyjściowym materiałem diagnostycznym dla budowanej strategii była analiza badawcza problemów społecznych na podstawie ankiet i dokumentacji będącej w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach. Zespół dokonujący diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy Karczmiska korzystał również z licznych informacji pozyskanych z Urzędu Gminy, Urzędu Statystycznego, jednostek samorządu terytorialnego oraz instytucji współdziałających w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej. Przy opracowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wykorzystano analizę SWOT. Punktem wyjścia była analiza sytuacji polegająca na identyfikacji słabych i mocnych stron istniejących metod rozwiązywania problemów społecznych oraz identyfikacji problemów grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, prowadząca do określenia szans i zagrożeń w otoczeniu.

Podczas opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjęto założenie, że Strategia powinna być wyrazem woli mieszkańców, a jej formułowanie i wdrażanie jest procesem społecznym. W tym celu przeankietowano 115 osób - mieszkańców Gminy Karczmiska.

Kolejnym etapem konsultacji społecznych było zamieszczenie projektu Strategii na stronie internetowej Gminy Karczmiska.

Strategia ma charakter otwarty, zawiera w sobie założenie ciągłego doskonalenia zawartych w niej zapisów, modyfikacji kierunków działań oraz sposobów realizacji założonych celów. Dobrze opracowana Strategia jest podstawą skutecznego pozyskiwania środków finansowych z budżetu państwa i funduszy Unii Europejskiej na realizację projektów ze sfery społecznej dla których stanowi potencjalne uzasadnienie.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1. Podstawowe informacje o Gminie Karczmiska

Tabela. Wybrane dane statystyczne Gminy Karczmiska według stanu na 31.12.2013 r.

Liczba sołectw w gminie	18
Powierzchnia gminy	95,2 km kw
Liczba ludności	5849
Średnia wieku mieszkańca	40
Szacunkowa wielkość emigracji	178
Szacunkowy powrót z emigracji	142
Liczba domostw	1618
Liczba rodzin	2200
Liczba rodzin wielodzietnych	120
Liczba rodzin niepełnych	40
Srednia powierzchnia gospodarstwa rolnego	4,5 ha

Źródło danych: opracowanie własne UG

Gmina Karczmiska leży w zachodniej części Wyżyny Lubelskiej, na styku trzech subregionów: Płaskowyżu Nałęczowskiego, Równiny Bełżyckiej i Kotliny Chodelskiej. Z uwagi na zalety krajobrazu i klimatu gminy, sąsiedztwo Kazimierza Dolnego i Nałęczowa oraz położenie w granicach Kazimierskiego Parku Krajobrazowego coraz większego znaczenia nabierają walory turystyczno – rekreacyjne. Grodzisko w Chodliku wzbogaca ofertę krajoznawczą gminy. Atrakcją stanowi również najstarszy w regionie dąb – pomnik przyrody „Władek z Zagrzęby”, rosnący w Karczmiskach i pamiętający czasy Władysława Łokietka.

Powierzchnia Gminy Karczmiska wynosi 95,06 km². Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2013r. wynosiła 5836 osób.

Gospodarka Gminy opiera się głównie na rolnictwie. Użytki rolne stanowią 72,1% obszaru gminy. Na terenie gminy jest około 2700 gospodarstw rolnych. Średnia powierzchnia gospodarstw wynosi 4,5 ha. Przeważają małe gospodarstwa rodzinne. Niewiele ponad 50 gospodarstw posiada areał większy od 10 ha. Wiodącym kierunkiem działalności rolniczej na terenie gminy jest uprawa zbóż, ziemniaków oraz roślin przemysłowych. Część użytków rolnych zajmują sady i plantacje krzewów owocowych., wśród nich przeważają maliny. Rozdrobnienie gospodarstw rolnych powoduje, że znaczna część ludności szuka zatrudnienia poza rolnictwem, ale i tak pozostają w gminie duże zasoby wolnej siły roboczej.

Tylko nieliczni znaleźli zatrudnienie w miejscowych zakładach pracy tj. , Praktyka Lekarz Rodzinnego „Panaceum”, Urząd Gminy, szkoły, Bank Spółdzielczy, Zakłady Przetwórstwa Owoców, Stolarska Grab, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy.

W podziale administracyjnym Gminy wydzielonych jest 18 sołectw. Są nimi: Chodlik, Głusko Małe, Głusko Duże, Górki, Mieczysława - Jaworze, Bielsko, Karczmiska Pierwsze, Karczmiska Pierwsze Kolonia, Karczmiska Drugie, Uściąż, Kolonia Uściąż, Wolica, Kolonia Wolica, Noworąbłów, Słotwiny, Wymysłów, Zaborze, Zagajdzie.

2.2 Demografia

Według danych Urzędu Stanu Cywilnego na 31.12.2013 r. liczba ludności w Gminie Karczmiska wynosiła 5836 osób. Średnio na 1 km kwadratowy przypada 61 osób. Szczegółowe dane przedstawiają poniższe tabele.

Tabela . Liczba ludności gminy na przestrzeni lat 2010 – 2013.

	2010	2011	2012	2013
Liczba ludności	5952	5914	5855	5836
Urodzenia	53	52	46	51
Zgony	82	88	78	88

Źródło danych: USC Karczmiska

Tabela. Liczba ludności wg płci na 31.12.2013 r.

Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
5836	2896	2940

Źródło danych: USC Karczmiska

Tabela . Struktura wieku mieszkańców gminy

	Liczba osób	Udział %
Wiek przedprodukcyjny	1009	17,28
0-4	272	4,66
5-14	541	9,27
15-17	196	3,36
Wiek produkcyjny	4035	69,14
Wiek poprodukcyjny	792	13,57

Źródło danych: USC Karczmiska

Od kilku lat zauważa się tendencję spadkową liczby ludności. Spowodowane to jest występowaniem malejącego przyrostu naturalnego i migracją osób młodych.

Wśród mieszkańców Gminy Karczmiska zauważalna jest także zmiana struktury wiekowej. Patrząc z demograficznego punktu widzenia, można uznać, że społeczeństwo gminy stanowi typ populacji starzejącej się, ze wskazaniem nasilenia tej tendencji. Najwyraźniej potwierdzają się malejące wskaźniki przyrostu naturalnego.

Zmiany w strukturze wiekowej mieszkańców Gminy znacząco wpływają przede wszystkim na rynek pracy. Zwiększenie się liczby ludności w wieku produkcyjnym niesie za sobą wzrost siły roboczej w Gminie, ale przede wszystkim coraz bardziej pogłębiającą się stopę bezrobocia. Z uwagi na wysoką stopę bezrobocia oraz istniejącą sytuację społeczno – gospodarczą należy przyjąć, że saldo migracyjne może się jeszcze bardziej pogłębić. Związane jest to przede wszystkim z poszukiwaniem miejsca zatrudnienia poza granicami Polski. Powodować to będzie odpływ ludności głównie w wieku produkcyjnym, co w konsekwencji doprowadzi do wzrostu udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców oraz spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.

III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy funkcjonuje Prywatna Praktyka Lekarza Rodzinnego „Panaceum” zatrudniająca trzech lekarzy rodzinnych o specjalnościach: internista i pediatra, stomatolog oraz działają dwie apteki. Infrastruktura społeczna Gminy jest dość dobrze wykształcona, działają tu podstawowe placówki użyteczności publicznej: ośrodek zdrowia, dwie apteki, oddział banku, trzy stacje paliw.

Kultura

Działalność kulturalną na terenie Gminy prowadzi Gminny Ośrodek Kultury. Jego działalność polega na organizowaniu występów zespołów artystycznych, koncertów, festynów i innych atrakcji. Ponadto ośrodek udziela konsultacji, porad, wypożycza materiały repertuarowe, pośredniczy w załatwianiu spraw związanych z organizacją imprez bądź akcji kulturalnych, a także zajmuje się zbieraniem dokumentacji i pamiątek związanych z historią Gminy.

W Gminie Karczmiska działalność kulturalną i społeczną prowadzi także kilka jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. OSP w istotny sposób wspiera rozwój społeczności lokalnej. Aktywność OSP przejawia się poprzez udział w dożynkach gminnych oraz imprezach organizowanych przez ośrodek kultury. Działalność OSP w gminie to m.in. udział w akcjach

ratowniczych, prowadzenie akcji pomocowych, podtrzymywanie kultury i tradycji narodowej oraz promocja kultury fizycznej i sportu.

W działalność kulturalną wpisuje się również prężnie działająca Gminna Biblioteka Publiczna. Biblioteka posiada około 27 tys. Woluminów, w tym bardzo duży wybór lektur szkolnych. Jest dobrze zaopatrzona w księgozbiór podręczny i popularnonaukowy. W GBP została utworzona Regionalna Izba Pamięci i Tradycji, która z roku na rok zwiększa liczbę eksponatów. Tu również funkcjonuje otwarta w 2013 r. Karczmiska Galeria Sztuki Współczesnej. Biblioteka jest też miejscem spotkań dla Klubu Seniora zrzeszającego ponad 30 członków, Chóru Corda Cantando oraz Towarzystwa Rozwoju Ziemi Karczmiskiej. W bibliotece gminnej odbywają się ważniejsze wydarzenia i uroczystości oraz szkolenia i warsztaty: Pałacowe spotkania z kulturą, spotkania autorskie, spektakle teatralne, wystawy tematyczne.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne dla mieszkańców zapewnia Komisariat Policji w Poniatowej oraz 10 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym 2 jednostki w Krajowym Systemie Ratownictwa (OSP Karczmiska i OSP Noworąbłów).

Organizacje społeczne działające na terenie Gminy Karczmiska

- Koło Gospodyń Wiejskich – reprezentuje interesy i działa na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej kobiet wiejskich oraz ich rodzin. Zajmuje się głównie kwestiami związanymi z lokalnymi sprawami samorządowymi oraz pomaga w organizacji życia wsi.
- Gminny Klub Sportowy „Bobry” – powstał w 1994 roku, drużyna piłkarska od wielu lat bierze udział w rozgrywkach B Klasy.
- Strażacki Klub Sportowy Zaborze.
- Klub Sportowy „Victoria Wolica”.
- Stowarzyszenie Szlacheckiej Wsi Słotwiny
- Koło Kobiet Aktywnych w Wolicy – organizuje corocznie spotkania oplatkowe dla Seniorów, warsztaty komputerowe, kulinarne, florystyczne, festyny i imprezy okolicznościowe.

- Kapela i Ludowy Zespół Śpiewaczy „Karczmiaki” – działa przy Gminnym Ośrodku Kultury. Kapela uczestniczy w przeglądach i festiwalach ludowych. Bierze także udział w imprezach gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich. Kapele wyjeżdża także na koncerty zagraniczne. Koncertowała w takich krajach jak: Mołdawia, Czechy, Węgry, Niemcy, Francja i Słowacja.
- Chór Gminy Karczmiska Corda Cantando – został założony przez Pana Stanisława Kalisza, nauczyciela muzyki kilku pokoleń „Karczmiaków”. Członkami chóru są dorośli mieszkańcy gminy. Chór ma zróżnicowany repertuar, nagrywa płyty i koncertuje na imprezach okolicznościowych, bierze udział w przeglądach i festiwalach.
- Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Opolskiej - Lokalna Grupa Działania „Owocowy Szlak” . Stowarzyszenie działa w oparciu o rozwój obszarów wiejskich na terenie powiatu opolskiego. Jego działania są skierowane do ludności obszarów wiejskich na terenie powiatu opolskiego. Główne działania stowarzyszenia to:
 - prowadzenie bezpłatnej działalności szkoleniowej i edukacyjnej ;
 - przedsięwzięć i imprez o charakterze kulturalnym, turystycznym, promocyjnym oraz festiwali, pokazów, targów, wystaw;
 - rozpowszechnianie i promowanie założeń zatwierdzonej Lokalnej Strategii Rozwoju.
- Ochotnicza Straż Pożarna - na terenie gminy działa 10 jednostek OSP.

Cele jednostek OSP działających na obszarze gminy:

- Ochrona przeciwpożarowa,
- Samopomoc sąsiedzka,
- Pomoc osobom dotkniętym klęskami żywiołowymi,
- Działalność na rzecz ochrony środowiska,
- Wspomaganie rozwoju społeczności lokalnej,
- Promocja sportu, kultury oraz tradycji i kultury ludowej.

System pomocy społecznej w Gminie Karczmiska

Pomoc społeczna w swoich założeniach wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Działania prowadzone w zakresie pomocy społecznej mają również na celu umocnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego osób i rodzin oraz udzielenie im pomocy w przypadku trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie przezwyciężyć wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej. Ośrodek zatrudnia 9 pracowników: kierownik, księgową, 4 pracowników socjalnych, 1 opiekunkę domową, inspektora d/s świadczeń rodzinnych i referenta d/s stypendiów szkolnych oraz postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

Realizuje zadania wynikające głównie z trzech ustaw:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z licznymi instytucjami zarówno z Gminy jak i z poza Gminy:

Posterunek Policji

Wyjazdy w teren w sprawach interwencyjnych, które dotyczą m.in. przemocy domowej, wspólne rozwiązywanie problemów społecznych w rodzinach z problemem alkoholowym.

Sąd Rejonowy

Występowanie z pismem w zakresie objęcia rodziny nadzorem kuratora, wyjazdy z kuratorem w środowiska dotknięte patologiami.

Powiatowy Urząd Pracy

Współpraca w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianie informacji o kursach i szkoleniach.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Współdział w kierowaniu dzieci z rodzin dotkniętych wykluczeniem społecznym na kolonie letnie. Kierowanie osób podejrzanych o uzależnienie na leczenie odwykowe.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Sporządzanie wywiadów środowiskowych dla potrzeb PCPR, udział w szkoleniach , kierowanie wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności.

Kościół

Pomoc przy wydawaniu pomocy żywnościowej ‘Caritas’, paczek Mikołajkowych i świątecznych.

Oświata

Kontakt i współpraca ze szkołami, wychowawcami, pedagogami szkolnymi w ramach różnorodnych form pomocy rodzinom problemowym. Dotyczy problemów wychowawczych, problemów w nauce, pomocy materialnej a głównie dożywiania.

Zadania pomocy społecznej

1. Przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń
2. Praca socjalna
3. Prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej
4. Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej
5. Realizacja zadań wynikających z rozpoznanych potrzeb społecznych.
6. Rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do głównych celów pomocy społecznej zalicza się: wsparcie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej, zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym, zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia, zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie, integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie oraz stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Tabela . Liczba osób i rodzin objęta pomocą społeczną w latach 2010 – 2012

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba mieszkańców gminy w danym roku	Procentowy wskaźnik osób objętych pomocą do ogółu mieszkańców
2010	205	580	5952	9,74
2011	209	614	5914	10,38
2012	202	556	5855	9,50

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach

Tabela pokazuje, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2010 - 2012 utrzymywała się na wyrównanym poziomie i stanowiła około 10% ogólnej liczby mieszkańców gminy z tendencją zmniejszającą. Przyczyną spadku liczby klientów pomocy społecznej stały się możliwości wyjazdów i korzystnego zarobkowania poza granicami kraju, zwiększenie liczby osób kierowanych przez biuro pracy w celu odbycia stażu bądź przygotowania zawodowego.

Tabela . Typy rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych latach

2010

Wyszczególnienie	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	205	580
Rodziny z dziećmi ogółem	106	433

Rodziny niepełne ogółem	31	97
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	30	86

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach

2011

Wyszczególnienie	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	209	614
Rodziny z dziećmi ogółem	106	453
Rodziny niepełne ogółem	36	129
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	28	80

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach

2012

Wyszczególnienie	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	202	556
Rodziny z dziećmi ogółem	92	391
Rodziny niepełne ogółem	23	82
Rodziny emerytów i rencistów	26	66

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach

Największe problemy z osiągnięciem dochodów pozwalających na w miarę dobre funkcjonowanie mają rodziny z dziećmi (co obrazuje powyższa tabela). Z ogólnej liczby rodzin, które korzystały z pomocy społecznej w roku 2010, ponad połowę stanowiły rodziny z dziećmi. Świadczy to o niskich dochodach w rodzinach mających na utrzymaniu dzieci. Najmniejszą zaś grupę stanowią rodziny emerytów i rencistów. Sytuacja na podobnym poziomie utrzymuje się również w latach następnych.

Tabela . Powody przyznania pomocy w latach 2010 – 2012

Powód trudnej sytuacji	2010		2011		2012	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.
Ubóstwo	155	433	168	471	164	446
Sieroctwo	-	-	-	-	1	2
Bezdomność	-	-	2	2	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	21	114	30	161	30	159
Bezrobocie	115	345	117	365	126	371
Niepelnosprawność	55	143	54	125	52	114
Długotrwała lub ciężka choroba	58	159	56	151	63	162
Bezradność w sprawach opiekowych i prowadzeniu gosp.domowego w tym	38	148	45	187	42	167
Rodziny niepełne	18	57	23	78	20	71
Rodziny wielodzietne	13	73	11	71	7	46
Przemoc w rodzinie	3	14	1	3	1	3
Alkoholizm	14	29	11	24	10	20
Narkomania	-	-	-	-	-	-
Trudności w przystosowaniu do	-	-	-	-	1	2

życia po opuszczeniu zakładu karnego						
--------------------------------------	--	--	--	--	--	--

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach

Wśród głównych przyczyn trudnej sytuacji życiowej stanowiących powód zgłaszania się do Ośrodka Pomocy Społecznej należy wymienić właśnie ubóstwo. Na ubóstwo w Gminie Karczmiskach składa się długotrwałe bezrobocie, niski poziom wykształcenia, typ rodziny (wielodzietność) i niskie dochody gospodarstw domowych.

Na rzecz rodzin znajdujących się w obszarze ubóstwa Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi szereg form pomocowych, począwszy od udzielania wsparcia finansowego na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, prowadzenia pracy socjalnej, udzielania wsparcia w postaci pomocy rzeczowej, świadczenia usług opiekuńczych, aż do udzielania szeroko rozumianego poradnictwa.

Najważniejszym zadaniem dla polityki lokalnej jest podejmowanie działań ukierunkowanych na aktywizację zawodową osób długotrwałe bezrobotnych, przeciwdziałanie nierównościom społecznym oraz poszukiwanie skutecznych form łagodzenia skutków ubóstwa.

IV. ŹRÓDŁA PODSTAWOWYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ICH IDENTYFIKACJA

4.1. System opieki zdrowotnej

System opieki zdrowotnej zapewniają lekarze rodzinni oraz apteki. Na terenie gminy funkcjonuje Prywatna Praktyka Lekarza Rodzinnego „Panaceum” oraz działa jedna apteka. Dostępność podstawowej opieki zdrowotnej jest dość dobra, „Panaceum” pracuje w godzinach od 8-ej do 18-stej. Zatrudnionych jest dwóch lekarzy rodzinnych oraz sześć pielęgniarek. Poza przyjmowaniem pacjentów w ośrodku, lekarze wykonują również wizyty domowe u osób w podeszłym wieku. W „Panaceum” funkcjonuje również gabinet stomatologiczny. O ile podstawowa opieka zdrowotna jest zapewniona to daje się jednak zauważyć brak opieki specjalistycznej.

Tabela. Problemy zdrowotne osób dorosłych.

Rodzaj schorzenia	Liczba osób
Gruźlica	21
Nowotwory	138
Choroby tarczycy	509
Cukrzyca	386
Choroby układu pokarmowego	2151
Choroba nadciśnieniowa	1546
Choroby układu ruchu	234
Choroba wieńcowa	539
Choroby układu oddechowego	682
Ogółem	6206

Źródło: Praktyka Lekarza Rodzinnego "Panaceum"

Najwięcej zaobserwowanych chorób u osób dorosłych stanowią choroby układu pokarmowego, choroba nadciśnieniowa, układu oddechowego, choroba wieńcowa serca, tarczycy.

Mieszkańcy Gminy Karczmiska korzystają też z wybranych placówek specjalistycznej służby zdrowia zlokalizowanych w innych miejscowościach.

Tabela. Problemy zdrowotne dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

Rodzaj schorzenia	Ilość osób
Nowotwory	2
Niedokrwistość	151
Choroby tarczycy	9
Cukrzyca	3
Astma oskrzelowa	349

Otyłość	13
Upośledzenie umysłowe	10
Padaczka	13
Dziecięce porażenie mózgowe	3
Nadciśnienie	9
Wady rozwojowe (ukł nerwowy, krążenia, Zsp Downa)	20
Ogółem	582

Źródło: Praktyka Lekarza Rodzinnego „Panaceum”

Jak wynika z powyższej tabeli, największym problemem zdrowotnym wśród dzieci jest dychawica oskrzelowa zaliczana do alergii. Duża grupa dzieci wykazuje niedokrwistość.

4.2. Edukacja i opieka nad dzieckiem

Aktualna struktura oświaty na terenie Gminy Karczmiska (2013 r.) wynika, ze zmian, które nastąpiły od 01 września 2011 r. Powstał jeden Zespół Szkół w Karczmiskach obejmujący swym zasięgiem wszystkie szkoły i placówki na terenie Gminy a w skład, którego wchodzi:

- Przedszkole w Karczmiskach, z grupami przedszkolnymi w Karczmiskach, Głusku i Słotwinach,
- Szkoła Podstawowa im. Macieja Rataja w Karczmiskach wraz z 3 Szkołami Filialnymi:
w Głusku, Słotwinach i Zaborzu (uczniowie w r. szk. 2012/2013 i 2013/2014 nie uczęszczają do tej placówki), Rada Gminy Karczmiska w październiku b.r. podjęła uchwałę ws. zamiaru likwidacji Szkoły Filialnej w Zaborzu z dniem 31 sierpnia 2014 r. (trwa procedura),
- Publiczne Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Karczmiskach,
- Liceum Ogólnokształcące w Karczmiskach (brak naboru w latach 2012 i 2013).

Na terenie Gminy Karczmiska funkcjonuje Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Karczmiskach im. Ewy Szelburg-Zarembiny, którego Organem prowadzącym jest Powiat Opolski. Ośrodek kształci zarówno młodzież pełnosprawną oraz młodzież o specyficznych potrzebach edukacyjnych. Uczęszcza łącznie 106 uczniów.

Tabela Nr 1 Ilość uczniów i wychowanków w placówkach na terenie Gminy Karczmiska

Lp.	Nazwa szkoły, placówki	Ilość uczniów			
		2006	2010	2011	2012
1.	Przedszkole wraz oddziałami przedszkolnymi	92	121	153	183
2.	Szkoła Podstawowa	433	349	346	310
3.	Gimnazjum	279	231	224	204
	Razem:	804	701	723	697

Wnioski: Na przestrzeni 6 lat na terenie Gminy Karczmiska o blisko 100% wzrosła ilość dzieci w przedszkolu, natomiast nastąpił wyraźny spadek ilości uczniów w Szkole Podstawowej w ciągu 6 lat o 123, a w Gimnazjum o 75. W placówkach nastąpiły też spadki ilości oddziałów: Szkoła Podstawowa z 26 oddziałów (2010) do 19 (2012), Gimnazjum z 12 (2010) do 9 (2012) oraz spadek pracujących nauczycieli w tych placówkach w 2008 – 88,56 etatu do 78,22 w 2012 r.

Tabela Nr 2 Ilość dzieci korzystających z dowozu, świetlicy i posiłków

Lp.	Rodzaj usługi	Ilość uczniów			
		2006	2010	2011	2012
1.	Dowóz uczniów	276	278	283	287
2.	Korzystanie ze świetlicy	286	318	321	342
3.	Korzystanie z posiłków -obiady	443	447	450	510

Wniosek: Pomimo spadku ilości uczniów w placówkach na przestrzeni 6 lat – nastąpiły tendencje wzrostu ilości uczniów korzystania z dowozu do szkoły, świetlicy i posiłków.

Wyniki nauczania w szkołach i placówkach

1. Przedszkole w Karczmiskach

Wnioski z analizy średnich wyników obserwacji dzieci 6-letnich dla poszczególnych sfer rozwojowych:

1. Uzyskane wyniki wskazują, że umiejętności dzieci 6-letnich w zakresie rozwoju:
 - a) fizycznego - **92%** ,

- b) umysłowego - **91%**,
- c) społeczno-emocjonalnego - **90%** kształtują się na poziomie wysokim.

2. Umiejętności:

- a) językowe - **93%** ,
 - b) matematyczne - **87%**
- są rozwinięte również na poziomie wysokim.

Wnioski z analizy średnich wyników obserwacji dzieci 5-letnich dla poszczególnych sfer rozwojowych:

1. Uzyskane wyniki wskazują, że umiejętności dzieci 5-letnich w zakresie rozwoju:
 - a) fizycznego -**76%** kształtuje się na poziomie wysokim,
 - b) umysłowego - **75%**,
 - c) rozwoju społeczno-emocjonalnego - **75%** kształtują się na poziomie przeciętnym.
2. Umiejętności;
 - a) językowe dzieci - **75%** są na poziomie przeciętnym,
 - b) matematyczne - **77%**, kształtują się na poziomie wysokim.

I. Sprawdzian po szkole podstawowej – w 2012 r.:

średni wynik w poszczególnych szkołach (pkt) na 40 możliwych

Szkoła podstawowa:

Średni wynik w poszczególnych szkołach (pkt) na 40 możliwych

SP Karczmiska	SF G
21,45	18,6

SP K – Szkoła Podstawowa Karczmiska

SF G – Szkoła Filialna Głusko

Średnia w gminie – **20,7 pkt**

Średnia w powiecie – **20,9 pkt**

Średnia w województwie – **22,8 pkt**

Średnia w kraju – **22,75 pkt.**

Porównanie z rokiem ubiegłym i latami ubiegłymi

Szkoła Podstawowa w Karczmiskach:

Rok 2011- szkoła: **25,4**, gmina: 25,2, powiat: 23,62, woj.: 25,5.

Rok 2010 - szkoła: **24,15**, gmina: 25,15, powiat: 23,62, Woj.: 24,39

Szkoła Podstawowa w Głusku:

Rok 2011- szkoła: **23,85** gmina: 25,2, powiat: 23,62, woj.: 25,5.

Rok 2010- szkoła: **23,9** gmina: 25,15, powiat: 23,62, Woj.: 24,39

II. Wyniki egzaminu gimnazjalnego - 2012 r.:

egzamin gimnazjalny		średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w punktach											
		2009			2010			2011			2012		
		kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem
ogólnie		29,87	28,54	28,64	24,81	23,37	24,09	26,30	21,81	24,15	29,21	27,18	28,20
część humanistyczna		33,12	30,57	31,64	30,47	27,20	28,83	29,52	23,67	26,59	41,76	39,60	40,68
część matematyczno - przyrodnicza		26,05	27,30	26,68	22,38	21,86	22,12	26,15	22,37	24,56	27,25	27,04	27,14
część językowa	język angielski	27,43	27,76	27,60	21,57	21,06	21,32	23,22	19,38	21,30	22,69	21,09	21,89
	język niemiecki										25,14	21,00	23,07

ROK 2012

część	humanistyczna		matematyczno – przyrodnicza		język obcy nowożytny		
	język polski	historia i wos	matematyka	przedmioty przyrodnicze	j. angielski podstaw.	rozszerz.	j. niemiecki podstaw.
Szkoła	67,1	58,3	46,7	50,7	55,0	35,0	60,5
Powiat	63,4	56,9	43,0	48,0	56	38,25	54,0
Województwo	66,5	60,9	46,7	50,4	62	44	55,3
Kraj	65	61	47	50	63	46	57
stanin szkoły	6	5	5	6	4	Nie	6

					podano	
Wnioski	<p>j. polski: średnia szkoły wyższa niż średnia powiatu, województwa, kraju.</p> <p>historia i wos: średnia szkoły wyższa niż średnia powiatu, ale niższa niż średnia województwa, kraju.</p>	<p>matematyka: średnia szkoły wyższa niż średnia powiatu, taka sama jak w województwie i nieco niższa niż średnia kraju.</p> <p>przedmioty przyrodnicze: średnia szkoły wyższa niż średnia powiatu, województwa, kraju.</p>	<p>j. angielski: średnia szkoły niższa niż średnia powiatu, województwa, kraju.</p>	<p>j. niemiecki: średnia szkoły wyższa niż średnia powiatu, województwa, kraju.</p>		

GIMNAZJUM:

Gimnazjum mieści się w nowym budynku, nie wymagającym jeszcze remontu. Wszelkie usterki usuwane są na bieżąco.

Szkoła osiąga wysokie wyniki z egzaminów gimnazjalnych. Kilka razy nasze gimnazjum było najwyższym notowanym gimnazjum w powiecie opolskim. Mimo skromnej bazy sportowej szkoła osiąga bardzo wysokie lokaty w rywalizacji sportowej na szczeblu powiatu i rejonu.

Problemem jest zalewanie budynku gimnazjum przez wody opadowe związane z budową hali sportowej.

Problemem jest brak wystarczających funduszy na zakup pomocy dydaktycznych zgodnych z wykazem zapotrzebowania sporządzanym przez nauczycieli.

Nie wszyscy uczniowie dojeżdżający mogą skorzystać z oferty zajęć dodatkowych – ograniczenie możliwości dowozami.

SZKOŁA PODSTAWOWA W KARCZMISKACH:

Sytuacja lokalowa szkół powoli ulega poprawie lecz nadal nie jest zadowalająca. Realizowane są drobne inwestycje dzięki środkom pozyskiwanym z zewnątrz. Poprawie uległy wyniki sprawdzianu po szkole podstawowej, choć nie są one w pełni zadowalające dla dyrekcji szkoły. Są podejmowane działania związane z dalszą poprawą tych wyników. Mimo skromnej bazy sportowej szkoła osiąga bardzo wysokie lokaty w rywalizacji sportowej I miejsce w powiecie w ogólnej klasyfikacji.

Problemem jest brak wystarczających funduszy na zakup pomocy dydaktycznych zgodnych z wykazem zapotrzebowania sporządzanym przez nauczycieli.

Nie wszyscy uczniowie dojeżdżający mogą skorzystać z oferty zajęć dodatkowych – ograniczenie możliwości dowozami.

PRZEDSZKOLE

Analizując wyniki obserwacji dzieci w przedszkolu stwierdza się, że poziom umiejętności dzieci w zakresie rozwoju fizycznego, rozwoju umysłowego i rozwoju społeczno-emocjonalnego można uznać za zadowalający.

Bardzo dobra organizacja pracy przedszkola. Problemem jest brak wyposażenia i pomocy w grupach zlokalizowanych przy szkołach. Sale w szkołach podstawowych w których przebywają dzieci wymagają generalnych remontów i przystosowania do potrzeb dzieci.

4.3. Problemy społeczne

a) niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z poważniejszych zjawisk i problemów współczesnego świata. Znaczenie tych problemów wynika z rozmiarów i powszechności jej występowania w populacji, a także z konsekwencji, jakie wywołuje w sensie indywidualnym i społecznym. Niepełnosprawność w swej istocie jest zjawiskiem o komponentach medycznych i społecznych.

Powszechnie za niepełnosprawną uznaje się osobę, której sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi. Osoby niepełnosprawne stanowią szczególną grupę wśród mieszkańców gminy – szacuje się, że zamieszkuje w niej 860 osób niepełnosprawnych, w tym 61 dzieci.

Z pośród niepełnosprawnych dzieci, sześcioro z nich korzysta z usług rehabilitacyjno – leczniczych prowadzonych w Środowiskowym Ośrodku Wsparcia „Pinokio” w Poniatowej. W Poniatowej działają również Warsztaty Terapii Zajęciowej, w zajęciach których uczestniczy 5 mieszkańców naszej gminy.

b) problemy opiekuńczo-wychowawcze rodzin z dziećmi

Rodzina jest podstawową, najmniejszą i zarazem najstarszą komórką społeczną spotykaną we wszystkich okresach historycznych. Dla większości ludzi stanowi ona naturalne środowisko życia, jest komórką zaspokajającą podstawowe potrzeby swych członków. Rodzina wypełniając swe podstawowe funkcje wywiera istotny wpływ na kształtowanie postaw, aspiracji, systemów wartości.

Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, błędne lub złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję. Następuje przekazanie złych wzorów, z którymi identyfikują i utożsamiają się dzieci. W rodzinie dotkniętej dysfunkcją często występują u dzieci kłopoty z nauką, problemy wychowawcze, aż do wkroczenia na drogę przestępstwa.

W roku 2012 pomocą Ośrodka objęto 92 rodziny z dziećmi, a w nich 391 osób. 28 rodzin - to rodziny wielodzietne. Rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego było 42, z tego 20 rodzin niepełnych i 7 wielodzietnych.

c) alkoholizm i narkomania

Alkoholizm to choroba powstająca na skutek uzależnienia organizmu od alkoholu, który powoduje stopniowe uszkodzenie komórek centralnego systemu nerwowego.

Alkoholizm jest chorobą, która dotyka całą rodzinę, nie tylko jednego z jej członków. Rodzina, w której choćby jedna osoba nadużywa alkoholu, funkcjonuje w sposób nieprawidłowy, jest rodziną dysfunkcyjną. Osoby mieszkające i żyjące razem z alkoholikiem są współuzależnione. Problemy wynikające z uzależnienia są ściśle związane z innymi problemami społecznymi. Najczęściej spotykane zagrożenia to:

- zagrożenia życia,
- rozpad rodziny,
- utrata pracy,
- łamanie norm społecznych i prawnych.

Skala problemów wynikających z uzależnienia jest na tyle duża i poważna, że działania w tym zakresie regulowane są Ustawą, a gminy co roku uchwalają Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na terenie naszej gminy w 2012 r. pomocą z powodu alkoholizmu objęto 10 rodzin, a w nich 20 osób.

d) Rynek pracy i zatrudnienie

Tabela. Bezrobotni w Gminie Karczmiska na tle powiatu opolskiego (stan na 31.12.2012r.)

	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni z prawem do zasiłku
Gmina Karczmiska	459	34
Powiat opolski	4450	358

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Osób zarejestrowanych w PUP w roku 2012 było 459, w tym tylko 34 z prawem do zasiłku.

Tabela. Bezrobocie na terenie Gminy Karczmiska w latach 2010 – 2012

Lata	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych mężczyzn	Uprawnieni do zasiłku	Długotrwanie bezrobotni (pow. 24 m.)
2010	458	211	247	57	92
2011	448	219	229	46	85
2012	459	215	244	34	111

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Powyższa tabela pokazuje, że bezrobocie utrzymuje się w poszczególnych latach na podobnym poziomie. Z analizy tej tabeli wynika, że dużo jest osób o bezrobociu długotrwałym, powyżej 24 miesięcy, które skutkuje negatywnymi zmianami w psychice tych osób, a dla całej społeczności gminy koniecznością ponoszenia kosztów pieniężnych dla tej grupy. Długotrwały brak pracy jest czynnikiem, który ma decydujący wpływ na zaspokajanie ważnych potrzeb społecznych w różnych sferach życia, prowadzi do narastania takich problemów jak: ubóstwo, problemy edukacyjne, zdrowotne, poczucie zagrożenia. Brak możliwości zatrudnienia powoduje niewydolność rodzin, które oczekują wsparcia finansowego oraz wielopłaszczyznowych działań w ramach pracy socjalnej świadczonej przez ośrodek pomocy społecznej.

e) Przemoc w rodzinie, kwestia przestępczości.

Zarówno przemoc jak i przestępczość jest jednym z tych zjawisk społecznych, które odciska dotkliwie piętno na funkcjonowaniu społeczności lokalnej. Intensywność zdarzeń oraz ich częstotliwość mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność Gminy Karczmiska.

Według danych Komisariatu Policji w Poniatowej ogólna liczba przestępstw jakie miały miejsce na terenie Gminy Karczmiska w latach 2010-2012 wyniosła 86, z tego:

- 1) przestępstwa dokonane przez nieletnich – 2,
- 2) wypadki komunikacyjne- 13,
- 3) kradzieże (w tym z włamaniem) – 71.

W roku 2012 policja przeprowadziła 70 interwencji domowych, założyła 8 Niebieskich Kart wszczynających procedurę przemocy w rodzinie.

V. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

5.1. Problemy i ich przyczyny w obszarze pomocy społecznej

1. Bezrobocie

Przyczyny:

- niskie kwalifikacje zawodowe,
- brak miejsc pracy,
- wyuczona bezradność,
- konkurencja na rynku pracy,
- niski poziom mobilności i elastyczności.

Skutki:

- utrata poczucia bezpieczeństwa,
- wykluczenie społeczne,
- ubóstwo i degradacja potrzeb,
- utrata poczucia bezpieczeństwa,
- konflikty w rodzinie i przemoc,
- patologie.

2. Samotność osób starszych i niepełnosprawnych

Przyczyny:

- utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych,
- niski przyrost naturalny, zanik rodzin wielopokoleniowych,
- emigracja osób młodych,
- brak ofert spędzania czasu wolnego.

Skutki:

- zanik wrażliwości społecznej,
- izolacja osób starszych i niepełnosprawnych, wykluczenie,
- poczucie odrzucenia, wycofania z życia społecznego,
- wzrost zapotrzebowania na korzystanie z instytucji kultury i integracji społecznej.

3. Ubóstwo

Przyczyny:

- długotrwałe bezrobocie,
- niepełnosprawność i choroby,
- bierność,

- uzależnienia.

Skutki:

- wykluczenie społeczne,
- wzrost rodzin korzystających z pomocy społecznej,
- niska samoocena,
- patologie.

4. Odpływ mieszkańców do większych miast i za granicę

Przyczyny:

- brak pracy,
- brak wiary w możliwości rozwoju,
- chęć otrzymania pracy zgodnej z wykształceniem,
- chęć zaspokajania ambicji,
- konsumpcyjny styl życia.

Skutki:

- wyludnianie wsi,
- starzenie się społeczeństwa na wsi,
- problemy wychowawcze, eurosieroctwo,
- mniejsze podatki do gminy,
- problem ludzi starszych.

5.2. Problemy i ich przyczyny w obszarze zdrowia

1. Niskie zainteresowanie mieszkańców gminy w zakresie zdrowego stylu życia i profilaktyki medycznej

Przyczyny:

- brak świadomości własnego wpływu na stan zdrowia,
- niska świadomość społeczna,
- brak motywacji, niekonsekwencja,
- małe zainteresowanie badaniami profilaktycznymi,
- niedocenianie znaczenia profilaktyki.

Skutki:

- zapadalność na choroby przewlekłe, cywilizacyjne,
- wzrost zachorowalności na nowotwory,
- zwiększenie zapotrzebowania na usługi medyczne,
- zwiększenie zapotrzebowania na usługi opiekuńcze,
- bezrobocie.

2. Utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej

Przyczyny:

- brak specjalistów na terenie gminy,
- wzrost zachorowań na choroby przewlekłe,
- długi okres oczekiwania na wizyty u specjalistów,
- wysokie koszty leczenia w gabinetach prywatnych.

Skutki:

- późna diagnoza,
- większe nakłady finansowe na leczenie,
- ubożenie rodzin,
- niepełnosprawność.

5.3. Problemy i ich przyczyny w obszarze kultury

1. Niewielkie zaangażowanie mieszkańców w działalność kulturalną

Przyczyny:

- brak oferty kulturalnych,
- brak doświadczeń związanych z przeżyciami kulturalnymi,
- niski poziom wykształcenia,
- brak środków finansowych,
- niska samoocena,
- brak rozbudzonych potrzeb kulturalnych mieszkańców,
- zjawisko starzenia się wsi.

Skutki:

- brak aktywności społecznej mieszkańców,
- zanik więzi lokalnych,
- niska świadomość potrzeb kulturalnych,
- ograniczenie ofert kulturalnych.

2. Bierność mieszkańców w zakresie spędzania czasu wolnego

Przyczyny:

- brak miejsc spotkań,
- brak rozbudzonych potrzeb, doświadczeń,
- brak zaspokojonych podstawowych potrzeb bytowych,
- niski poziom wykształcenia,

- brak liderów.

5.4. Problemy i przyczyny w obszarze bezpieczeństwa

1. Wysoki odsetek kradzieży

Przyczyny:

- wysokie bezrobocie,
- brak pieniędzy,
- zaburzony system wartości,
- potrzeba dostosowania się do poziomu życia reszty społeczeństwa,
- nieumiejętność przetwarzania informacji z mediów (reklamy, telewizja),

Skutki:

- straty materialne,
- obawy, zagrożenia reszty społeczeństwa,
- izolacja,
- wyższa przestępczość.

5.5. Hierarchizacja problemów społecznych

Za najważniejsze problemy w Gminie Karczmiska uznano:

1. Bezrobocie.
2. Samotność osób starszych niepełnosprawnych.
3. Ubóstwo.
4. Odpływ mieszkańców do większych miast i za granicę.
5. Niskie zainteresowanie mieszkańców gminy w zakresie zdrowego stylu życia i profilaktyki medycznej.
6. Utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej.
7. Niewielkie zaangażowanie mieszkańców w działalność kulturalną.
8. Bierność mieszkańców w zakresie spędzania czasu wolnego.
9. Wysoki odsetek kradzieży.

VI. KAPITAŁ SPOŁECZNY GMINY

6.1. Inwentaryzacja zasobów gminy.

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe.

Jedną z istotnych form realizacji zadań samorządu jest aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami z terenu gminy. Przyjmuje się, że współpraca ze wszystkimi organizacjami pozarządowymi innymi podmiotami działającymi na terenie gminy, przy wykorzystaniu ich doświadczenia oraz potencjału personalnego jest niezbędna w każdej sferze działalności podejmowanej w ramach integracji społecznej .

Aby móc skutecznie współdziałać w kierunku uzupełnienia i usprawnienia instytucjonalnego form pomocy, każda społeczność, w której istnieją silne więzi społeczne, powinna organizować współpracę między samorządem a organizacjami społecznymi.

W Gminie Karczmiska funkcjonuje 19 organizacji pozarządowych, w tym między innymi 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, 1 Klub Sportowy, a także liczne towarzystwa i stowarzyszenia. Poniżej prezentowane są organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Karczmiska.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE GMINY KARCZMISKA:

1. Ochotnicza Straż Pożarna w Karczmiskach
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Chodliku
3. Ochotnicza Straż Pożarna w Głusku
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Noworąbłowie
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Słotwinach
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Uściążu
7. Ochotnicza Straż Pożarna w Wolicy
8. Ochotnicza Straż Pożarna w Wymysłowie
9. Ochotnicza Straż Pożarna w Zaborzu
10. Ochotnicza Straż Pożarna w Karczmiskach Drugich

11. Towarzystwo Miłośników Nałęczowskiej Kolei Dojazdowej
12. Towarzystwo Rozwoju Ziemi Karczmiskiej w Karczmiskach
13. Stowarzyszenie „Wspólna Szkoła”
14. Stowarzyszenie Szlacheckiej Wsi Słotwiny
15. Stowarzyszenie Przyjaciół Młodzieży Niepełnosprawnej „DAJ SZANSE” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Karczmiskach
16. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Nadwiślańskiej Kolei Wąskotorowej
17. Stowarzyszenie „Rytm Natury”
18. Lubelski Oddział Stowarzyszenia Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi EKOLAND z siedzibą w Kolonii Karczmiska
19. Klub Sportowy „Bobry” Karczmiska z siedzibą w Karczmiskach.

6.2. Analiza SWOT sfery społecznej

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest coraz powszechniej stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym. Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych. Analiza SWOT została przygotowana w miejscowym Ośrodku Pomocy Społecznej. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **siły** – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **słabości** – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **szanse** – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- **zagrożenia** – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Mocne strony:

- silne więzi lokalne,
- kontrola społeczna i dobra znajomość środowisk,

- dobrze wykształcona kadra Ośrodka Pomocy Społecznej,
- dobra współpraca z innymi instytucjami zajmującymi się problematyką społeczną,
- potencjał uczniów, aktywność i koła zainteresowań,
- fachowa kadra nauczycielska,
- dobra baza lokalowa Zespołu Szkół i SOSW),
- dobra znajomość środowisk uczniów,
- współpraca instytucji zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży
- dobre wyniki z egzaminów zewnętrznych,
- dobre wyposażenie szkół,
- szkolne imprezy środowiskowe,
- istnienie organizacji skupiających osoby starsze(ZBOWiD, KGW),
- możliwości wykorzystania potencjału i wiedzy historycznej swojego regionu
- usługi opiekuńcze świadczone przez Ośrodek Pomocy Społecznej,
- prężnie działająca Gminna Biblioteka Publiczna z dobrym księgozbiorem bibliotecznym,
- prężnie działające jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych,
- aktywna działalność Gminnego Ośrodka Kultury,
- działalność Chóru i Kapeli z wieloletnią tradycją,
- umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych.

Słabe strony:

- niski poziom wykształcenia społeczeństwa gminy,
- ograniczony dostęp do leczenia specjalistycznego,
- pogłębiający się alkoholizm,
- niska świadomość społeczna
- brak alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- brak spotkań i imprez integracyjnych,
- brak mieszkań socjalnych,
- bierna postawa świadczeniobiorców,
- niski poziom życia osób starszych,
- niski poziom aktywności społeczności gminnej,
- brak dostatecznej infrastruktury kulturalnej i sportowej,
- niewystarczająco zagospodarowany czas wolny uczniów,
- niewystarczająca znajomość historii regionu,
- brak imprez integrujących rodziny
- agresywne zachowania młodzieży i brak poczucia bezpieczeństwa,
- niewystarczająca znajomość języków obcych,

- brak zainteresowania edukacją u dorosłych,
- brak czasu dla dzieci w rodzinie,
- mała liczba osób angażujących się w sprawy społeczne,
- mała ilość stowarzyszeń wspierających działalność edukacyjną i społeczną,
- ograniczony dostęp do leczenia specjalistycznego i rehabilitacji,
- brak profilaktyki i edukacji,
- brak wolontariatu,
- mała liczba liderów lokalnych na terenie gminy.

Szanse:

- wczesne wykrywanie uzależnienia alkoholowego i kierowanie na leczenie,
- podnoszenie aktywności i świadomości społecznej,
- integracja społeczna,
- możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych,
- prowadzenie programów profilaktycznych,
- dostęp do nowoczesnych form komunikowania (internet),
- stałe doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej.

Zagrożenia:

- migracja osób wykształconych,
- starzenie się społeczeństwa,
- bezrobocie,
- ubożenie społeczeństwa,
- rozpad rodzin spowodowany wyjazdami zagranicznymi w poszukiwaniu pracy,
- popadanie dzieci i młodzieży w marazm,
- kierowanie się stereotypami,
- emigracja wykształconej młodzieży do miast,
- niewystarczająca przedsiębiorczość,
- brak możliwości podjęcia pracy w miejscu zamieszkania,
- niewystarczające możliwości spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież,
- popadanie w apatie,
- izolowanie się osób starszych od społeczeństwa gminy,
- wzrost liczby osób samotnych,
- wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńczo-pielęgnacyjne.

VII. KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNEGO

7.1. Wizja rozwoju społecznego

Gmina Karczmiska w 2020 roku to gmina czysta, zadbana, otwarta, przedsiębiorcza, przyjazna mieszkańcom i turystom, w której nie ma barier dla osób starszych i niepełnosprawnych, a ludzie są aktywni i zaangażowani w życie gminy.

7.2. Cele główne, cele szczegółowe oraz kierunki działań

W wyniku przeprowadzonych warsztatów i analizy środowiska lokalnego wyodrębniono obszary problemowe polityki społecznej w gminie Karczmiska:

1. Samotność osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Ubóstwo i sytuacja na rynku pracy.
3. Sytuacja rodziny.
4. Bierność mieszkańców w zakresie spędzania czasu wolnego.

Są to podstawowe obszary rozwoju społecznego gminy, które będą odzwierciedlać zasadnicze pola działań w ciągu najbliższych 7 lat.

W ramach obszarów priorytetowych ustalono cele główne o długofalowym terminie realizacji; cele szczegółowe, które wskazują określone narzędzia realizacji celów głównych oraz zadania - czyli konkretne działania służące realizacji powyższych celów. Zadania będą podstawą wdrażania strategii, posiadają zatem określone ramy organizacyjne (partnerów, termin realizacji, źródła finansowania). Są to nie tylko zadania inwestycyjne, rozwijające infrastrukturę społeczną, ale przede wszystkim dotyczące inwestycji w sferę społeczną, kulturalną i edukację. Część zadań stanowi jednorazowe bądź cykliczne przedsięwzięcia, będą również zadania ciągłe (wdrażane na bieżąco) a ich realizacja będzie miała duży wpływ na rozwój społeczny gminy w ciągu najbliższych lat.

Cel główny nr 1:

Poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych poprzez wzrost jakości i dostępności usług opieki o ochrony zdrowia.
2. Zwiększenie sprawności psychofizycznej osób starszych i niepełnosprawnych.
3. Zabezpieczenie odpowiednich form pomocy i opieki.
4. Aktywizacja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych.

Kierunki działań:

1. Promowanie i wspieranie działań, w których uczestniczą osoby starsze i niepełnosprawne
2. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
3. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych osobom starszym i niepełnosprawnym w miejscu zamieszkania.
4. Działania promujące zdrowy tryb życia.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Odpowiedzialni za realizację celów: Samorząd Gminny, Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach, Gminna Biblioteka Publiczna w Karczmiskach.

Partnerzy: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim z siedzibą w Poniatowej, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna, kościoł.

Wskaźniki monitoringowe:

- Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej.
- Liczba uczestników Klubu Seniora.
- Liczba uczestników działań integracyjnych i kulturalnych skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych.

Cel główny nr 2:

Szerokie wsparcie rodzin oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Cele szczegółowe:

1. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
2. Rozwój aktywnych form pomocy dla osób bezrobotnych.
3. Stworzenie lepszych warunków rozwoju jednostki i rodziny.
4. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
5. Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć sportowych, pozalekcyjnych.

Kierunki działań:

1. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, sądu i kuratorów sądowych, policji i organizacji pozarządowych.
2. Podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych, kursy zawodowe, wspieranie osób bezrobotnych w nabyciu kwalifikacji i kompetencji zawodowych.
3. Wsparcie finansowe i rzeczowe osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.
4. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich /organizowanie dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego, zimowego/.
5. Opracowanie i realizacja programów/projektów skierowanych do osób i rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.
6. Monitoring ofert programowych i aplikowanie po środki zewnętrzne.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Odpowiedzialni za realizację celów: Samorząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach.

Partnerzy: organizacje pozarządowe, społeczność lokalna, zespół szkół.

Wskaźniki monitoringowe:

- Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej,
- Liczba uczestników szkoleń,
- Liczba dzieci i młodzieży korzystającej z dożywiania, wypoczynku letniego i zimowego,
- Liczba programów/projektów, kwota pozyskanych środków.

Cel główny nr 3:

Zmniejszenie liczby zachorowań na choroby cywilizacyjne mieszkańców gminy

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie wiedzy na temat profilaktyki zdrowia i zdrowego stylu życia.
2. Wczesne wykrycie zagrożenia chorobami cywilizacyjnymi.
3. Uaktywnienie mieszkańców w obszarze aktywności fizycznej.

Kierunki działań:

1. Udział w badaniach profilaktycznych.
2. Promowanie zdrowego stylu odżywiania wśród mieszkańców.
3. Podniesienie świadomości zdrowotnej.
4. Prelekcje i programy prozdrowotne.
5. Poprawa stanu zdrowia poprzez systematyczne badania, zdrowe odżywianie, promowanie zdrowego stylu życia i odpoczynku.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Odpowiedzialni za realizację celów: Samorząd Gminy.

Partnerzy: Praktyka Lekarza Rodzinnego „Panaceum” w Karczmiskach , jednostki

organizacyjne gminy, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki monitoringowe:

- Liczba uczestników biorących udział w badaniach profilaktycznych
- Liczba uczestników programów prozdrowotnych.

Cel główny nr 4:

Aktywizacja środowiska lokalnego oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego

Cele szczegółowe:

1. Wzrost aktywności mieszkańców w obszarze życia społecznego gminy.
2. Kulturowanie tradycji i rozwój osobowości.
3. Stworzenie atrakcyjnej oferty kulturalnej.
4. Wewnętrzna i zewnętrzna promocja gminy, podniesienie znajomości i wiedzy na temat własnej miejscowości i gminy.

Kierunki działań:

1. Diagnoza potrzeb w zakresie życia społecznego.
2. Organizacja różnorodnych wydarzeń, wymiany kulturalnej.
3. Wspieranie inicjatyw lokalnych, wzajemne promowanie przedsięwzięć.
4. Umieszczanie w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej ważnych informacji
5. Szkolenia dla liderów, wspomaganie rozwoju, ukierunkowanie.
6. Angażowanie przedstawicieli władz w promocję i wspieranie działań społeczności lokalnej.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Odpowiedzialni za realizację celów: Samorząd Gminy, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Kultury, Urząd Gminy.

Partnerzy: organizacje pozarządowe, społeczność lokalna.

Wskaźniki monitoringowe:

- Liczba liderów,
- Liczba uczestników działań i wydarzeń,
- liczba przeprowadzonych szkoleń dla liderów,
- liczba uczestników szkoleń.

VIII. SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII I ZARZĄDZANIE JEJ REALIZACJĄ

System aktualizacji strategii

Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie, poprzez spotkania warsztatowe. Weryfikacja w uspołecznionym procesie służyć będzie ocenie realizacji oraz uaktualnieniu samych zapisów strategii. W czasie weryfikacji mogą powstać zupełnie nowe cele szczegółowe i projekty dotyczące tych aspektów życia w gminie, których w dniu tworzenia strategii nie można było przewidzieć. Pamiętać należy jednak o konsekwentnym dążeniu do poprawy jakości życia mieszkańców oraz realizacji celów strategicznych wynikających z wizji oraz z celów głównych.

Zarządzanie realizacją strategii

Prowadzeniem monitoringu i wdrażaniem Strategii oraz jej oceną zajmować się będzie Zespół ds. aktualizacji, wdrażania, monitoringu i ewaluacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie.

Zespół ten spotyka się nie rzadziej niż raz na rok, w celu dokonania ewaluacji i oceny zakresu realizowanych zadań.

Wskaźniki monitoringu:

- w obszarze dotyczącym ludności – np. przyrost naturalny, saldo migracji, w obszarze dotyczącym rodziny- liczba klientów pomocy społecznej, powody korzystania z pomocy, formy udzielanej pomocy,
- w obszarze rynku pracy – np. liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych, w tym osób niepełnosprawnych, w tym liczba kobiet i liczba mężczyzn.

Źródła finansowania strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Karczmiska na lata 2014 - 2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Karczmiska, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem.

Pełna realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Karczmiska wymaga pozyskiwania środków z wielu źródeł. Finansowana będzie z budżetu samorządu lokalnego oraz środków pozyskanych z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych. Osiągnięcie zakładanych rezultatów jest uzależnione od wielkości środków dostępnych na realizację wyznaczonych celów. Niewątpliwie ogromną szansą dla wszystkich podmiotów jest możliwość pozyskiwania środków pozabudżetowych, w tym z Unii Europejskiej.

Podsumowanie

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych powinna stanowić narzędzie, wykorzystywane w procesie pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych. Wszystkie podmioty realizujące niniejszą strategię uwzględniać powinny w trakcie jej wdrażania aktualną sytuację społeczną gminy, posiadane zasoby ludzkie, obowiązujące przepisy prawne oraz możliwość finansowania poszczególnych działań w ramach zewnętrznych środków finansowych. Nie wyczerpuje wszystkich działań, które można byłoby jeszcze uwzględnić w dokumencie. Wybrano te, które zdają się być najpilniejsze i najistotniejsze. Kryterium wyboru stanowiły praktyczne możliwości realizacji działań.

Zgodnie z Wizją niniejszej Strategii, jej realizacja powinna przyczynić się do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy Karczmiska oraz stworzenia warunków do zaspokajania ich potrzeb i realizacji własnych dążeń, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.